

УДК 338:658.7

Г.В. Ціх, канд.екон.наук, доц., І.Р. Шинкар

Тернопільський національний технічний університет ім. І. Пулюя, Україна

ІННОВАЦІЙНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО І ВЕНЧУРНИЙ БІЗНЕС

H.V. Tsikh, Ph.D., Assoc. Prof., I.R. Shunkar

INNOVATSIYNE ENTERPRISES AND VENTURE BIZNES

Перетворення ідей у життєздатний бізнес найчастіше пов'язується з науково-технічними розробками, новітніми технологіями. Таке розуміння впливає з того, що наука та її застосування у виробництві у вигляді технологій є одним із найважливіших факторів економічного розвитку. З'ясування сутності інноваційного підприємництва, форм його організації та особливостей формування в умовах перехідної економіки України і становить основу пропонованої теми.

Економічний розвиток ринкової системи господарювання значною мірою обумовлений впливом накопиченого та придбаного досвіду. Він набувається завдяки збагаченню думки, таланту людини, її здатності до досліджень і раціоналізації, сучасного науково-технічного прогресу (НТП), поєднувати їх з організаційними та управлінськими заходами. Таким чином підприємництво пов'язується з розвитком технологій, нововведеннями та економічним зростанням. Це дає змогу розглядати підприємництво як провідну ланку в реалізації НТП.

Підприємницька діяльність, яка спрямована на створення нових продуктів, технологій та послуг і супроводжується формуванням відповідних методів організації й управління, дістала назву інноваційне підприємництво. Вихідним для розуміння цього могутнього різновиду підприємництва стали праці австро-американського економіста Й. Шумпетера. Назвемо їх принципові ідеї: ф по-перше, зміни в технології виступають як найважливіші компоненти економічного розвитку; ф по-друге, підприємець розглядається як людина, зусилля котрої спрямовані на пошук і реалізацію ринкових можливостей. Серед останніх значне місце посідають розробка не відомих раніше продуктів, освоєння новаторських ідей, знаходження нових сфер вкладання капіталу, зародження і розвиток передових галузей; ф по-третє, визначається суттєва роль великого і малого інноваційного підприємництва в економічному розвитку. Слід зауважити, що в ранніх роботах Й. Шумпетера заслуга технічного прогресу приписується індивідуальному підприємцю-новатору. Однак пізніше вчений висунув припущення, що лише велика корпорація з її професійним менеджментом найкраще пристосована до сучасного НТП.

Таким чином, можна зробити висновок, що за своєю сутністю економічна природа інновації полягає в тому, що вона є засобом і стимулом підприємництва. Інновації служать специфічним інструментом підприємництва, зосереджують зусилля підприємця на організованій пошук новинок, комерційне використання техніко-технологічних нововведень.

Отже, задача підприємця-новатора полягає в створенні нового способу виробництва і нового попиту на товари та послуги. Ідея, яка знаходиться в основі інновації, з точки зору наукового значення може бути не тільки вагомою, революціонізуючою, а й дрібною. Головне - це здатність ідеї при масовому і одночасному поширенні дати значний, "вибуховий" комерційний ефект відкриттю нового попиту, нового способу задоволення потреб.

Інноваційне підприємництво виступає як особливий новаторський процес створення нового, це вид господарювання, спрямований на пошук нових можливостей,

на комерційне використання нововведень. Цей вид підприємництва характеризується особливою поведінкою підприємця: готовністю брати на себе весь ризик зі здійснення нового проекту і водночас фінансовою відповідальністю.

Інноваційне підприємництво відіграє дедалі помітнішу роль в економічному та соціальному розвитку суспільства, набуваючи нових рис. Розгортання діяльності підприємців-новаторів впливає на методи управління та організації, на інші сторони розвитку суспільства.

Очікувані результати сучасного інноваційного підприємництва:

- Масова творча активність у масштабах всього суспільства
- Змінене відношення до пошуку, експерименту, ризику, ініціативи
- Нове управлінське мислення
- Відмова від традиційного уявлення щодо раціонального господарювання, орієнтація на нові ідеї, знання, інтелект
- Підвищення гнучкості великих організацій
- Відмова від неефективних жорстких організаційних структур
- Зміна стилю менеджменту
- Посилення демократизації управління, активізація участі персоналу в управлінні фірмами. Стрімке зростання малого "венчурного" (ризикового) бізнесу
- Зміна підприємницької поведінки
- Всебічна орієнтація на новаторське підприємництво, реалізацію оригінальних комерційних ідей

Отже, сучасні технології не лише відкривають нові можливості комерційного використання в економіці результатів наукового пошуку, а й висувають високі вимоги до організації процесу його освоєння. Ці вимоги стосуються правильного вибору форм інноваційного підприємництва, рівня кваліфікації персоналу фірми та його мотивації.

Забезпечення матеріального достатку, знаходження відповідних форм самовираження уособлює досить сильні стимули до високоефективної праці. Саме тому інноваційне підприємництво розглядається як найважливіший інструмент розвитку і трансформації економічної системи в умовах сучасного НТП.

Суть в тому, що економічна система розвивається не раптово й одночасно за всіма напрямками, а втягується у нові, більш досконалі виробництва поступово, ланка за ланкою. Першими в цьому процесі виступають інноваційні виробництва, які відкривають шлях іншим підприємцям. Вони продукують нові технології, способи організації і управління виробництвом. Подальше втілення інновацій визначає темпи науково-технічного прогресу, ефективність розвитку економічної системи.

Література

- Варналій З. С. Основи підприємництва: навч. посібник / З. С. Варналій. – 3-тє вид., випр. і доп. – К. : Знання-Прес, 2006. – 305 с.